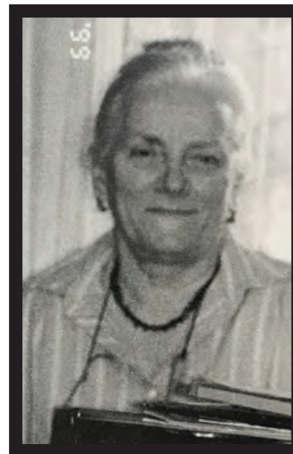
EUGENIA GRECEANU
„MAREA DOAMNĂ" A PLECAT

Horia Medeleanu*

Am cunoscut-o pe Doamna Eugenia Greceanu cu foarte mulți ani în urmă. S-a petrecut o apropiere spontană, probabil pe baza unor asemănări temperamentale, dar nu numai. De la început m-a impresionat profesioanlismul său, iar Doamna Jeni, cum mi-a permis să o numesc, întrunea în ființa sa rigoarea omului de știință și sensibilitatea unui artist. Îmi amintesc privirea sa scrutătoare asupra unui monument, capacitatea de a cuprinde un ansamblu și totodată de a înregistra detaliile semnificative, în gândirea sa de „om de știință", funcționând în armonie deplină, analiza și sinteza.

De cele mai multe ori, discuțiile noastre erau axate pe arhitectura noastră medievală din Transilvania și Banat. Nu cunosc un cercetător de „dincolo de Carpaţi" care să fie atât de profund preocupat de monumentele de arhitectură din aceste provincii. Într-o scrisoare am întrebat-o ce a determinat-o să stăruie atât de mult pe studierea acestor monumente. Mi-a răspuns tot într-o scrisoare: „Este obligaţia noastră să arătăm ce a putut face un popor în condiţii de discriminare". Da, din tot ce a întreprins în activitatea sa se desprinde o mare iubire pentru neamul românesc şi pentru valorile create de acesta.

A fost o luptătoare curajoasă. Nu sunt eu cel care trebuie să amintească intervențiile sale în apărarea centrelor istorice urbane sau în urgentarea conservării și restaurării unor monumente. A desfăşurat o muncă titanică pe multiple planuri. S-a condus după un aforism din „Memorialele" lui Vasile Pârvan: „fericit cel care nu-și irosește viața, căci numai pe aceasta o are".

Marea Doamnă a plecat din această viaţă după multe şi frumoase înfăptuiri. Într-o scrisoare din 1986 îmi mărturisea: „personal, nu sunt atât de convinsă că totul se termină cu moartea, mă consolez cu speranţa că în talgerul faptelor bune vor atârna câteva biserici salvate de la pieire". Îi răspund postum: „Da, Doamna Jeni, așa-i! Mai ales că ai săvârșit aceste fapte de îndrăzneală într-un timp nefericit, când Dumnezeu fusese expulzat de pe pământul românesc. Sunt sigur, însă, că pentru tot ce ați făcut cu credinţă în el, bunul Dumnezeu te va așeza în corturile drepților!"

* Istoric de artă